

Ivan pl. Zajc

NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI

Glazbena tragedija u tri čina (osam slika)

Libreto Hugo Badalić

Dirigent Ivan Josip Skender

Redateljica Lea Anastazija Fleger

Scenograf i video projekcije Ivo Knezović

Kostimografkinja Tea Bašić Erceg

Scenski pokret i koreografija Maja Huber

Oblikovateljica rasvjete Vesna Kolarec

ULOGE:

NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI, *ban Hrvatski, zapovjednik Sigeta*
Robert Adamček, Dalibor Hanzalek, Ljubomir Puškarić

EVA, *njegova žena*

Jasna Komendanović, Kristina Owais, Antonija Teskera

JELENA, *njihova kći*

Ilijana Korać Teklić, Ivana Medić, Katarina Toplek Horvat

GAŠPAR ALAPIĆ

Blaž Galojić, Krunoslav Tuma

LOVRO JURANIĆ

Domagoj Dorotić, Roko Radovan, Matic Zakonjšek

VUK PAPRUTOVIĆ

Claudio Contini, Zvonimir Ivanović, Predrag Stojić

SULEJMAN VELIKI, *car turski*

Berislav Puškarić, Mate Akrap

MEHMED SOKOLOVIĆ, *veliki vezir*

Stjepan Franetović, Igor Krišto

MUSTAFA, *bosanski paša*

Davor Solanović, Predrag Stojić

ALI PORTUK, *zapovjednik topništva*

Josip Slam, Zoran Štark

IBRAHIM BEGLER BEG

Tomislav Horvat, Alan Marinić

LEVI, *liječnik Sulejmanov*

Robert Adamček, Zvonimir Ivanović, Karlo Miličević

GLASNIK

Dinko Glavaš, Zvonimir Ivanović, Tomislav Moržan

PLESAČICE SMRTI

Dora Luketić Marijanović, Petra Lucija Živković, Petra Macan, Maja Frankić

U predstavi sudjeluju solisti, zbor, orkestar i baletni ansambl HNK u Osijeku.

Koncertni majstori Igor Šimonji i Attila Berentes

Zborovotkinja Barbara Kajin

Asistent dirigenta Vladimir Piskunov

Asistentica redateljice Anđela Čačić

Korepetitori Damir Šenk i Igor Valeri

Mentor pjevanja Slobodan Cvetičanin

Inspicijentica Irena Budak

Šaptačica Ivana Klaić

Rukovoditelj Tehnike Mato Ivić

Voditelj pozornice Željko Pljuskovac

Voditeljica maskersko-vlasuljarske radionice Ružica Miler

Voditelj tona Davorin Toth

Slikar izvođač Leon Landeka

Dekor i scenska oprema izrađeni u radionici HNK pod vodstvom Željka Jurića

Kostimi izrađeni u krojačkoj radionici HNK pod vodstvom Gordane Jurković

Izrada oglavlja i kapa Tihana Cizelj i Ankica Matijaš

**Predstava je nastala u koprodukciji s
Hrvatskim narodnim kazalištem Split.**

Premijera 17. listopada 2025.

PRISEGA

*Ja Miklouš Zrinski prisežem naiprvo
gospodinu Bogu, potom cesaru svitlom vsih
nas gospodinu premilostivomu i vam
vitezom ki ste sada ovdí.*

*Tako meni pomozí Otac, Sin i Duh Sveti,
Sveto Trojstvo i jedini Bog da vas
ja neću ostavíti nego da oću trpiti
s vami zlo i dobro i da oću ovdí s vami
živiti i umriti.*

Dio teksta Ferencá Črnka o bitki na Sigetu 1566., sačuvan u
glagoljskom prijepisu.

SADRŽAJ OPERE

I. ČIN

Prva slika

Turski sultan Sulejman pod Beogradom je okupio svoju moćnu vojsku u nakani da pođe u pohod i osvoji Beč. Prije tog pohoda, međutim, želi zauzeti sigetsku utvrdu i zarobiti junačkog hrvatskog bana Nikolu Šubića Zrinjskog.

Druga slika

USigetetu. Glasnici najavljuju dolazak Turaka. Jelena, kćerka Zrinjskog, rastaje se sa svojim zaručnikom Juranićem koji s ostalim banovim vojnicima mora poći u boj. Banova je želja skloniti ženu i kćerku na sigurno mjesto, no one odlučuju ostati i zajedno sa svim junacima dočekaju tursku navalu.

Treća slika

Nadmećući se međusobno u bojnim igrama, sigetski junaci slave jednu od svojih pobjeda nad Turcima koji opsjedaju grad. Cjelokupna banova vojna posada zaklinje se na vjernost, čvrsta i nepokolebljiva u svojoj odluci da grad brani do posljednje kapi krvi.

II. ČIN

Četvrta slika

Turci su puni pouzdanja i sigurni u svoju pobjedu, te se zabavljaju gledajući plesove haremskih žena. U međuvremenu Sulejman velikog vezira Sokolovića šalje k Zrinjskom kako bi ga nagovorio na predaju grada, te mu obećava da će ga zauzvrat promaknuti i učiniti hrvatskim kraljem.

Peta slika

Dolazi Mehmed Sokolović i javlja banu sultanovu poruku. Zrinjski okuplja svoje junake, te svi zajedno odbiju Sulejmanov zahtjev i ponudu. Tko se želi domoći ključeva utvrđena grada, mora ih osvojiti u borbi. Velikome veziru na očigled, daje zapaliti vanjski dio Sigeta.

III. ČIN

Šesta slika

Sultan je bolestan i umire ne dočeka-
vši pad Sigeta, no Sokolović zataji
tu vijest da vojska ne bi izgubila pou-
zdanje i klonula duhom, te nakon što je
svu vlast prigrabio u svoje ruke zapovi-
jeda odlučan i žestok juriš na grad.

Sedma slika

Eva i Jelena sklonile se u podzemlje utvrde gdje Jelena sniva o svojoj svadbi s Juranićem. Dolazi Juranić i ubija na njezinu zamolbu zaručnicu kako ne bi pala u tursko ropstvo.

Osma slika

U *Sigetu*. Svi junaci predvođeni Zrinjskim i Evom, spremni su poginuti. Otvaraju vrata grada i jurišaju među tursku vojsku. Opera završava apoteozom junaštva i pobjede, najvećom žrtvom.

IVAN pl. ZAJC

Zajc se 3. kolovoza 1832. rodio u Rijeci, u glazbeničkoj obitelji, kao sin oca (Ivana Zajca starijeg) vojnoga kapelnika, podrijetlom Čeha. Već je u petoj godini počeo učiti glasovir i violinu. Premda mu je prešutno bila namijenjena pravnička karijera, Zajc se u konačnici sasvim posvetio glazbi, te izrastao u jednog od najvećih hrvatskih dirigenata i skladatelja.

Po završetku glazbenog obrazovanja na gradskoj glazbenoj školi u Rijeci, nakon briljantno položenog prijemnog ispita, na Konzervatoriju u Milanu studira kompoziciju (1850.-55.). Još tijekom studija izvedeno je nekoliko njegovih dijela, a pitomci Konzervatorija su čak četiri puta uspješno izveli njegovu lirsku dramu, operu *Tirolkinja*. Nakon studija, vraća se u Rijeku gdje ga čeka mjesto kazališnog dirigenta i nastavnika gudačkih glazbala. Sustavno je u tom razdoblju skladao ne samo komornu i orkestralnu glazbu, nego i opere: uz nikad izvedenu *Adelju* i *Mesinske nevjeste*, svakako valja spomenuti skladateljski zrelo i dotjerano djelo rađeno prema Schillerovu predlošku – operu *Amelia ili Razbojnik* koja je 1860. izvedena u riječkome kazalištu. 1862., u želji da proširi svoje skladateljske vidike, Zajc odlazi u Beč, te se uz svesrdnu pomoć rodonačelnika bečke operete, F. von Suppéa, uspješno ogleda i u tom žanru. Tijekom sedmogodišnje bečke epizode, jedno je vrijeme na opernom institutu Polyhymnia djelovao kao pedagog, te objavio osamdesetak uglavnom komornih skladbi, ali i dvanaest komičnih opera i opereta.

1866. s velikim je uspjehom izveden njegov zbor *U boji!* na tekst F. Markovića, koji će deset godina kasnije postati sastavnim dijelom opere *Nikola Šubić Zrinski*.

1867. imenovan je počasnim članom Hrvatskog glazbenog zavoda, te su započeli pregovori o Zajčevu povratku u Zagreb u koji se 1870. i vraća, te preuzima dužnost ravnatelja novoosnovane Opere Hrvatskog narodnog kazališta i Hrvatskog glazbenog zavoda. Novu opernu scenu krajnje je prigodno otvorila njegova opera *Mislav*, prvi dio nacionalne povijesne trilogije na koju se nadovezuju *Ban Leget* i *Nikola Šubić Zrinski*. Za obnašanja dužnosti ravnatelja Opere, odnosno sve do 1889., Zajc je na scenu zagrebačkog HNK postavio 90 opera (najvećim dijelom Verdija, ali i Donizettija, Meyerbeera), ali i čitav niz opereta najvećih majstora tog žanra. Nakon 1890., Zajc se posvetio isključivo pedagoškom radu i skladanju, te je tek povremeno znao svirati u komornim ansamblima.

Ovaj plodni autor koji je svoj talijansko-verdijevski izričaj svesrdno nastojao obogatiti obradama i citatima prigradskog i pučkog folklor (s opusom od oko 1100 djela!), koji je svojom nacionalnom povijesnom trilogijom napeo jedra mladog hrvatskog nacionalnog pokreta, preminuo je u Zagrebu, 16. prosinca 1914.

CRTICE O ZAJCU

Za vrijeme ferija god. 1876. znao bi maestro po čitave satove da sjedi na terasi pred prozorima svoje radionice prema Tuškancu, da stvara *Zrinjskoga* op. 403. U veče bi se k njemu redovito navraćao Badalić, saslušao bi na glasoviru dovršene stavke, dotjerivao bi ih pjesnički i pomno ispravljao akcenat, za koji se dotada nije mnogo marilo. Za tri mjeseca bila je opera dovršena, čak i instrumentirana, pjevačima i glazbenicima gotovo još vlažna od tinte predana na studij dionica, jer je maestro žarkom svojom fantazijom radio u običajnoj hitnji. A 4. studenoga 1876. osvanuli su plakati u trobojnom okviru: „*Nikola Šubić Zrinjski*, glasbena tragedija razdijeljena u 3 čina ili 8 slika, napisana od Huga Badalića, stavljena u glasbu od Ivana pl. Zajca“. *Zrinjskoga* je kod premijere pjevao Nolli, Sulejmana – Chlostik, Evu – Lesićka, Jelenu – Daneš-Gerbička, Juranića – Gerbič, Levi-ja – Anton, a zborovi bijahu pojačani pjevačkim društvima „Kolom“ i „Merkurom“. Već generalni pokus u prisuću mnogo gosti, čitavoga sabora, književnika i umjetnika, pobudio je svečano raspoloženje, a kamo li premijera uz nazočnost hrvatskog bana Mažuranića, ministra Bedekovića, generala Filipovića, strane goste, kazališne agente i svu silu općinstva, koje se je tako natiskalo, da je zatrpalo čak i ulaze u gledalište.

Opera je započela tek čitav sat iza zakazanog vremena jer redatelj Josip Freudenreich nije mogao da dovrši pripreme za pojedine slike, naročito za scenu tursko-arapskim baletom, koji je rad manjkavog plesnog zbora bio „jedna koreografska karikatura“. No ostale slike sa pomno izvježbanim pjevačima duboko su se dojmile, pa je začarana publika svaki čas prekidala bučnim ovacijama pjevačima i skladatelju i libretisti koji bijahu obasuti cvijećem, a Zajc skupocjenim darovima. Čitavim teatrom zavladała je neka patriotska opojnost, u medju činima se pjavala hrvatska himna *Lijepa naša domovino* gospođe i djevojke cjelivale Zajcu ruke, muškarci se s njime ganuto grlili. A tad ga je oduševljena mladež otprtila kući do Visoke ulice, pjevajući zanosno „U boj“ i druge njegove davorije. Tek sutradan oba su stvaratelja pomalo ohladnila, kad je Zajc primio honorar bez daljnjih tantijema od 400 for., a Badalić samo 200 for. i tvrdio odlučio, da nikad više ne piše libreta.

Još spontanije častilo je hrvatsko općinstvo stvaratelja *Zrinjkoga* prigodom njegove korisnice, pa se čitava večer pretvorila u žarke ovacije osnovatelju opere. Prije predstave dijelila se Tomićeva pjesma u slavu skladatelja. Iza otpjevane prve slike našao se Zajc na pozornici okružen od čestitara. Sveučilišno pjevačko društvo „Lira“ predalo mu srebren lovor-vijenac s napisom: „K slavi 12. prosinca 1876. Mislav-Ban Leget-Zrinjski“ – Zatim vijenci raznih pjevačkih društava i učenica glazbenog zavoda, opernih pjevača, briljantni prsten od vladinog povjerenika Kneisela, znamenit dar ravnatelja glazbenog zavoda Klobučarića i dr. Zatim je slijedio banket, na kojem se pjevale i svirale same njegove skladbe. Zajc je bio dostigao kulminaciju svoje slave i popularnosti. Tek pojedini mukli glasovi potsjećali su ga kojput, da još uvijek nije iskupio svoj dug spram hrvatskog naroda i nesretnog mu sina: „Porin“, još nikada pjevan, trunuo je u vlažnom teaterskom arhivu...

Antonija Kassowitz-Cvijić: „Sličice o Ivanu pl. Zajcu“

Tiskara Ivan Lesnik, 1924.

(Antonija Kassowitz-Cvijić počela je 27. prosinca 1910. u bilježnicu sakupljati bilješke o velikome skladatelju koje će više od desetljeća kasnije sabrati u knjigu-dokument)

O BITKAMA, RIJEČIMA I GLAZBI

Nietzsche je smatrao da se klasična grčka tragedija u cjelokupnom njezinu katarzičnom poslanju rodila iz duha glazbe. Schelling je prije njega u apotezi njegove filozofske misli umjetnost proglasio najvišim stupnjem duhovne djelatnosti, budući da se u njoj najpotpunije postiže jedinstvo subjekta i objekta, slobode i nužnosti, konačnoga i beskonačnoga, svjesne i nesvjesne djelatnosti čovjeka. Nije stoga za čuditi da je Ivan pl. Zajc svoj skladateljski genij upregnuo upravo kako bi u glazbeno-scenski izričaj pretočio jedan od posljednjih i najodsudnijih srazova kršćanskoga dijela Europe i Osmanskoga carstva na samome kraju njegove ekspanzije. Poglavitito uzmemo li u obzir da u Zajčevo vrijeme hrvatski narod u kontekstu nacionalnih revolucija još gradi identitet kojim će se definirati i omediti kao jasno determinirana zajednica u „moru naroda“.

Nije stoga nimalo čudno što su Zajc i libretist Badalić posegnuli za povijesnom činjenicom koja u sebi nosi detalje koji se snagom mogu mjeriti s motivima cikličnosti sudbine za kojima često poseže mitologija u svrhu zadovoljenja neke kozmičke pravde. Vremenski kontekst 16. stoljeća na ovim, našim područjima je mračan – zapadanje u kaos i očaj započinje još 1523., kad Osmanlije zauzimaju Knin, Nadin, Obrovac i Klis, čija sudbina samo tri godine kasnije čeka i Osijek, Ilok, Petrovaradin, Nuštar. Iste godine (1526.) hrvatsko-ugarska vojska doživljava težak poraz na Mohačkom polju. U godinama koje slijede, sva uporišta kršćanskih snaga padaju kao kule od karata – Virovitica, Čazma, cijela Lika, Moslavina...

Teritorijalno opadanje jednih i ekspanzija drugih odvija se u kontekstu vladavine Sulejmana Veličanstvenog, Zakonodavca i pjesnika s kojim Osmansko carstvo doživljava svoj svekoliki vrhunac, nakon kojeg kreće polagana propast. Veličanstveni Padišah teži ovladati srcem Europe, pa u dva navrata pokušava opsadom dotući Beč. 1529., u vrijeme prvog pokušaja zauzimanja Beča, Sulejman Veličanstveni i Nikola Šubić Zrinski prvi put se sučeljavaju preko zidina Beča koji ne pristaje pasti. Zrinski je tad dvadesetogodišnji mladić, plemić u usponu, dok je Sulejman već zreo muškarac (35 godina), car pred kojim drhti ne samo Europa, nego i Bliski Istok. Prije nego što će obojica u istome danu duše otposlati u onostrano kod Sigeta, Sulejman sa svojim pouzdanikom i vojskovođom Mehmedom-pašom Sokolovićem kod Osijeka Dravu prelazi s vojskom od oko sto tisuća vojnika i tristo topova koje tegle kroz ritove i kaljužu natapanju jesenskim kišama. Siget to mnoštvo naoružanih kojima je Beč konačni cilj dočekuje s tek 2500 ljudi pod oružjem. Borba na život i smrt za jedne te prolaz prema konačnom trijumfu za druge započinje početkom kolovoza.

Utvrđeni gradić podijeljen na dva dijela, stari i novi, uglavnom je naseljen Hrvatima izbjeglima iz Bosne, Pokuplja i Slavonije polako se urušava, a u trenutku kad Osmanlije kreću u posljednji proboj, nakon što je Sokolović na konja posjeo cara koji izdahnuo je u zoru, 7. rujna, Siget raspolaže sa samo tristotinjak iscrpljenih branitelja koji kreću u proboj, u izravnj sraz s neprijateljima gnjevnim od preduog čekanja pobjede.

Nikolu triput pogađa hitac iz arkebuze te on mrtav pada zajedno s većinom njegovih suboraca. Proboj su, naime, preživjela samo sedmorica.

Mrtvom Šubićevo tijelu odsječeni su glava i ruke. Španjolski veleposlanik Mos de Chanton svjedočio je tom činu te je poslije zapisao da se Mehmed-paša Sokolović prema glavi odnosio s mnogo poštovanja položio ju je na jastuk i prekrio žutom svilenom tkaninom te je naposljetku omotao crnim baršunom.

Kao u nekakvoj mitskoj pripovijesti o svršetku svega, o svijetu koji se preokrenulo, u panonsku ravnicu nahrupila je zima i osmanlijska vojska se povukla, Beč je ostao neosvojen.

Junaštvo Nikole Šubića Zrinskog glasno je odjeknulo cijelom Europom, uspoređivali su ga s Leonidom koji je u Termopilima skončao na sličan način.

Sulejmana Veličanstvenog i Mudrog zamijenio je njegov sin, Selim II koji je sam sebi priskrbio nadimak Pijanica.

Ivana Šojat

MNOGO VIŠE OD OPERNOG NASLOVA

Velika mi je čast i zadovoljstvo svakodnevno se baviti najpopularnijom i najpoznatijom hrvatskom operom *Nikola Šubić Zrinski*, skladatelja Ivana pl. Zajca.

Opera priča svima poznatu povijesnu priču.

1566. sultan Sulejman I. u svojoj dubokoj starosti kreće u pohod na Ugarsku. Cilj mu je stići do Beča, a prva postaja bila mu je Siget. Opsada je počela 5. kolovoza i trajala je do 7. rujna. Vojnici Zrinskog junački su se branili od mnogostruko brojnije osmanske vojske, kojoj su zadali velike gubitke. Kada je sultan Sulejman I. 4. rujna iznenada umro, Mehmed paša Sokolović odlučuje zatajiti njegovu smrt i nastaviti s bitkom. Zrinski i njegovi preživjeli junaci na samom kraju opsade odlučili su zapaliti svoj grad i ne predati se, već junački otići u juriš, u smrt.

Grof i ban Nikola IV. Zrinski, Nikola Šubić Zrinski, jedan je od najslavnijih velikana hrvatske povijesti, a opsada Sigeta i Sigetska bitka 1566., izazvala je divljenje čitave tadašnje Europe. Nikola Šubić Zrinski je od tada, pa sve do danas simbol domoljublja i junaštva.

Sigetska bitka postala je inspiracija mnogobrojnim hrvatskim i inozemnim autorima u književnosti, slikarstvu, glazbi, kazalištu i diskurzivnom rodu.

Ishodišno djelo koje je pokrenulo buduća glazbeno-scenska djela koja prate ovu priču je drama *Zriny*, njemačkog pisca Theodora Körnera.

Ivan pl. Zajc je je 4. studenoga 1876. predstavio zagrebačkoj publici svoju operu *Nikola Šubić Zrinski*. Opera je praizvedena u tadašnjem „Narodnom kazalištu“ na zagrebačkom Gornjem gradu, a sam Ivan pl. Zajc je dirigirao.

Opera *Nikola Šubić Zrinski* je glazbena tragedija u 3 čina i 8 slika. Zanimljiva je činjenica da je partitura prvi put objavljena tek 2012.

Libreto za operu prema glavnim motivima Körnerove drame napisao je Hugo Badalić. Famosni finale „U boji! U boji!“ skladen je deset godina prije same opere. Zajc je tu poslasticu skladao na tekst Franje Markovića povodom obilježavanja 300. obljetnice bitke između hrvatsko-ugarskih i osmanlijskih snaga kod Sigeta.

Zajc veoma vješto radi glazbeni sukob između dvaju svjetova - snažnog turskog, osmanskog svijeta i hrvatskog koji emotivno brani svoja sela i gradove. Iako je okosnica priče ratna, ovo nije samo priča o rodoljubnom herojstvu. Ovdje je veoma bitna i ljubavna priča Jelene i Juranića. Ovo je priča i o ljubavi, obitelji, priča o pojedincima koji postaju žrtve visoke

politike. Zrinski nije samo junak i vođa, on je i Jelenin otac te Evin muž.

U operi se pojavljuju veoma zanimljivi životni likovi, njihove sudbine isprepletene su dramom i lirikom, emocijama, junaštvom, ljubavlju i suzama. Fantastična je dinamika opere u kojoj se izmjenjuju masovne scene s potpuno intimnim i emotivnim scenama. Psihologija likova je odlično razrađena. Upravo zato je ova opera pravo remekdjelo na koje moramo biti izrazito ponosni.

Zajčevo je djelo na repertoaru svih hrvatskih opernih kuća. Redaju se brojne izvedbe, brojni dirigenti, nova redateljska čitanja i fantastični pjevači. Vjerujem da je san svakog pjevača pjevati u *Zrinjskom*.

Nikola Šubić Zrinjski, je uz Gotovčevog *Eru s onoga svijeta* najuspjelija hrvatska nacionalna opera i zato joj svi moramo posvetiti posebnu pažnju. Dužnost nam je predstaviti je mladim generacijama.

S razlogom je Boris Papandopulo rekao "Postoje opere i postoji Zrinjski". Zrinjski je uvijek nešto više, Zrinjski je nacionalna hrvatska opera koja je mnogo više od samo još jednog opernog naslova.

Lea Anastazija Flegler

Važna obljetnica

BERISLAV PUŠKARIĆ

Prvak Opere HNK u Osijeku

Prvak Opere Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku, najbolji diplomant pjevačkog odjela Muzičke akademije u Zagrebu (1999.) i umjetnik dojmljivog i pamtljivog basa – Berislav Puškarić će ulogom Sulejmana Velikog, Zajčevim *Nikolom Šubićem Zrinjskim* proslaviti dvadesetpetu obljetnicu svog profesionalnog umjetničkog rada i neprekinutog rada u HNK u Osijeku.

Studirao je u klasi prof. *Žabčić* Hesky i Bujanović-Stanislav, a diplomski pjevački ispit pripremio i uz mentorsku pomoć prof. Dunje Vejzović. Pohađao je brojne majstorske radionice te se usavršavao s prof. Dunjom Vejzović, Biserkom Cvejić, Stojanom Stojanovim, Walter Berryjem u Beču, prof. Vlatkom Oršanić.

Uz stalan angažman u svojoj matičnoj kazališnoj kući, redovito nastupa solistički sa Zagrebačkom filharmonijom, Zborom i Simfonijskim orkestrom HRT-a, Cantus Ansambлом, Hrvatskim baroknim ansambлом, Varaždinskim komornim orkestrom, Zagrebačkim solistima te je kao solist ostvario brojne suradnje s uglednim orkestrima i dirigentima: HNK Zagreb, HNK Split, HNK Rijeka, Narodno pozorište Sarajevo, Orchestra Sinfonica del Friuli Venezia Giulia iz Udina (Italija), orkestar Slovenskog Narodnog Gledališča Maribor (Slovenija), Dubrovački simfonijski orkestar, Panonska filharmonija (*Pečuh*, Mađarska), Sarajevska filharmonija. Redovito nastupa na međunarodnim festivalima: Varaždinske barokne večeri, Dubrovačke ljetne igre, Osorski festival, Muzički biennale Zagreb, Glazbena tribina HDS-a.

Laureat brojnih nagrada, Puškarić iza sebe ima čak pedeset glavnih uloga koje su mu donijele laude kritike i veliku sklonost publike, kojima je dokazao svu raskoš svog talenta, kako pjevačkog, tako i glumačkog.

Ulaskom u solistički ansambl osječkog teatra, Berislav Puškarić je prije dvadeset pet godina dobio okrilje umjetničkog doma, domovinu pod reflektorima, a HNK u Osijeku je dobilo solista koji mu jamči gradnju kvalitetnog repertoara.

IVAN JOSIP SKENDER

dirigent

Rođen u Varaždinu 1981. Skladatelj i dirigent, svestrani je glazbenik s vrlo širokim spektrom djelovanja. Upisuje studij kompozicije 1997. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Željka Brkanovića kao najmlađi student kompozicije u povijesti Akademije, a 1999. i paralelni studij dirigiranja u klasi prof. Vjekoslava Šuteja te se kasnije usavršavao kroz postdiplomski studij u Beču kod Uroša Lajovica te kroz seminare i radionice iz kompozicije (Michael Jarrell, Jozsef Soproni) i dirigiranja (Klaus Arp, Bertrand de Billy, Zubin Mehta i dr). U njegovom širokom i svestranom opusu nalazi se glazba za soliste, komorne ansamble, orkestre, zborove, glazba za kazališne predstave, mjuzikl, opera *Šuma Striborova* (sa svojih 27 izvedbi nadaleko najizvođenija bienalska opera). Kao dirigent surađivao je s brojnim hrvatskim i stranim ansamblima, a osobito je posvećen izvedbama i praižvedbama skladbi suvremenih hrvatskih autora. Članovi ansambla za suvremenu glazbu *Cantus* izabrali su ga 2012. za stalnog dirigenta. Od 2005. do 2019. bio je zaposlen u Operi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu kao zborovođa i dirigent. Bio je i vršitelj dužnosti direktora Opere HNK u sezoni 2013./2014. Od 2009 je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu bio asistent prof. Uroša Lajovica, a od 2019. je i stalno zaposlen na Muzičkoj akademiji, gdje ima titulu izvanrednog profesora na odsjeku za dirigiranje. Dobitnik je višestrukih nagrada i poticaja za svoj umjetnički rad, od kojih se ističu Rektorova nagrada, nagrada *Stjepan Šulek* i nagrada *Papandopulo* za kompoziciju te nagrada *Milka Trnina* za dirigiranja, i nagrada *Vladimir Nazor* za cjelokupni umjetnički rad. Od 2019. član je umjetničkog vodstva Muzičkog Biennala Zagreb, a od 2023. i jedan od njegovih umjetničkih ravnatelja. 2020 je imenovan članom skupštine predstavnika Hrvatskog društva skladatelja. Od 2024. je pridruženi član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

LEA ANASTAZIJA FLEGER

redateljica

Rođena je 1992. u Zagrebu, gdje je završila II. gimnaziju i srednju glazbenu školu Elly Bašić, te magistrirala Kazališnu režiju i radiofoniju na Akademiji dramske umjetnosti.

Režirala je opere *Plašt* i *Sestra Angelica*, Giacomo Puccinija u HNK u Osijeku, operu *Hipolit* i *Aricija*, Jean-Philippe Rameaua u produkciji MUZE, ADU, ALU, TTF-a i AF-a, predstave *Razbijeni vrč* Henricha von Kleista u produkciji Satiričkog kazališta Kerempuh, *Brat bratu* Raya i Michael Cooneyja u produkciji kazališta Komedija, *Junaci Pavlove ulice* Ferenc Molnara u produkciji Zagrebačkog kazališta mladih, *Pečat*, Borne Vujčića u produkciji Teatra Ulysses, *Odbrojavanje: na piru s Držićem* i *Nalješkovićem* te *Čudesnu šumu*, Sunčane Škrinjarić na Dubrovačkim ljetnim igrama, *Bog masakra* Yasmine Reze, mjuzikl *Prošlih pet godina* Jasona Roberta Browna te *Bajku o Zorku Bistozorkom* i *o Sreći*, Ivane Brlić Mažuranić u HNK Varaždin, *Zov divljine* Kristine Kegljen, te *Mama je kriva za sve*, Zorana Pongrašića na sceni Gorica, *Seksi rublje* Michele Riml i *Gospođina majka je preminula* Georgesa Feydeaua u Kazalištu Virovitica, *Lažeš, Melita*, Ivana Kušana i *Moj nulti rođendan* Ivana Penovića u Dječjem kazalištu Dubrava, *Blizanke* Ericha Kastnera, *Umišljenog bolesnika*, J. B. P. Molièrea i *Sinjinu Esteru*, Matka Sršena, *Umišljeni bolesnik*, J. B. P. Molièrea u kazalištu Marina Držića u Dubrovniku, *Bila je to ševa* Ephraima Kishona u Histrionima, *Ivica* i *Maricu*, braće Grimm te *Charlie* i *tvornicu čokolade*, Roalda Dahla u kazalištu Trešnja, autorski projekt *Zašto šutiš* u &td-u, te *Šumu Striborovu*, Ivane Brlić Mažuranić u kazalištu Žar ptica.

Predstava *Mama je kriva za sve* na festivalu „Mali Marulić“ dobila je nagradu za najbolju predstavu festivala prema odluci dječjeg žirija. Za adaptaciju bajke *Priča o Zorku Bistozorkom* i *o Sreći* dobila je nagradu na festivalima „Mali Marulić“, te „Festival Dječje umjetnosti u Sarajevu“.

Za režiju predstave *Umišljeni bolesnik* nominirana je za Nagradu hrvatskog glumišta u kategoriji „Najbolje redateljsko ostvarenje - drama“, a predstave *Blizanke* i *Šuma Striborova* nominirane su za „Najbolju lutkarsku predstavu ili predstavu za djecu i mlade“.

Tijekom studija dobila je posebnu rektorovu nagradu za režiju mjuzikla *Prošlih 5 godina*, rektorovu nagradu za režiju predstave *Gospođina majka je preminula*, dekanovu nagradu za predstave *Dva pečena jaja. Na oko.* i *Gospođina majka je preminula* te stipendiju Rotary kluba za izvrsnost.

Za režiju studentske predstave *Dva pečena jaja. Na oko.* dobila je nagradu za režiju na Festivalu internacionalnog studentskog teatra u Beogradu.

Režirala je tridesetak koncerata i evenata, a aktivna je i kao redateljica sinkronizacija animiranih filmova. Sudjelovala je na brojnim domaćim i stranim kazališnim radionicama i seminarima.

Docentica je u nastavi Glume na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu.

IVO KNEZOVIĆ

scenograf i video projekcije

Ivo Knezović samostalni je umjetnik, kazališni, filmski i televizijski scenograf i oblikovatelj svjetla. Rođen je u Imotskom, odrastao u Metkoviću, diplomirao je 1998. na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Već od 1996. započinje svoju profesionalnu umjetničku karijeru. Radi u svim nacionalnim kazališnim kućama i svim relevantnim kazalištima u Hrvatskoj, također, u inozemstvu, na nacionalnoj televiziji (HRT) kao i na drugim televizijama s nacionalnom frekvencijom (RTL, NOVA TV) te za HBO, Netflix i Warner Brothers TV.

Vanjski je suradnik – izvanredni profesor, na diplomskom studiju dizajna Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu, gdje je nositelj kolegija i izvanredni profesor na studiju Scenskog dizajna ADU.

Bio je tehnički direktor festivala Tjedan suvremenog plesa 1999. te festivala Mliječni zub 2000. Također, bio je kurator hrvatskog postava izložbe na Praškom Quadrienalleu 2003. i 2007.

U svojoj 29 godina dugačkoj karijeri ostvario je preko 150 relevantnih umjetničkih projekata. Osam puta bio je nominiran za Nagradu hrvatskog glumišta, koju je osvojio 2003. za scenografiju u operi *Oganj* Blagoja Berse, te 2020. za scenografiju u mjuziklu *Jesus Christ Superstar* A. L. Webbera. Dobitnik je nagrade Ljubo Babić za scenografiju u operi *Oganj* Blagoja Berse, nagrade Rudolf Bunk za scenografiju u predstavi *Oluja* Williama Shakespearea, te nagrade Zlatni smijeh na Danima satire Satiričkog kazališta Kerempuh za scenografiju u predstavi *Pornoskop ili Što je batler vidio*. Televizijske serije na kojima je radio - *Uspjeh*, *Područje bez signala* i *Šutnja* (2 sezone) osvojile su publiku, kritiku i stručne žirije koji su ih nagradili na domaćim i inozemnim festivalima. Radio je i na dva hrvatska igrana filma *F20* i *Dražen*.

Član je Hrvatskog društva dramskih umjetnika i Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika.

TEA BAŠIĆ ERCEG

kostimografkinja

Rođena u Zagrebu, 1986. Maturirala je u XVI. jezičnoj gimnaziji i magistrirala na Tekstilno-tehnološkom fakultetu na smjeru Kostimografije.

Iskustvo stječe kao suradnica/asistentica na dramama, operama, mjuziklima i baletima u kazalištima u Hrvatskoj, ali i izvan (SNG Ljubljana, LGL Ljubljana, Mesno gledalište Ljubljana, SNG Nova Gorica, Stadttheater Ingolstadt, Sehir Tiyatrolari Istanbul).

Posljednjih 9 godina radi kao sam samostalni kostimograf.

Iza sebe ima 28 dramskih predstava, 19 predstava za djecu, 6 opera te 2 mjuzikla. Neke od predstava na kojima je radila: *Umišljeni bolesnik* Kazalište Gavella, *Sherlock Holmes* ZKM, *Faraon iz Ilice je mrtav* Kazalište Komedija, *Orašar* GK Trešnja, *Čini barona Tambrulana* HNK Varaždin, *Bambina* HNK Split, *Posljednji intermezzo* Muzički biennale Zagreb, *Razbijeni vrč* Kazalište Kerempuh, *Simone Boccanegra* HNK Split, *Figarov pir* HNK u Osijeku, *Pustolov pred vratima* HNK Zagreb, *Umišljeni bolesnik* KMD.

MAJA HUBER

scenski pokret i koreografija

Plesne temelje stječe na području klasičnog baleta. Na Akademiji za ples u Ljubljani (Slovenija), u klasi profesora Branka Završana završila je studij koreografije i studij suvremenog plesa, izvedbeni smjer. Kao koreograf i suradnik za scenski pokret radi na dramama, operama, komedijama, mjuziklima te predstavama za djecu i mlade. Neki od brojnih naslova na kojima je radila kao koreograf i suradnik za scenski pokret su *Tri sestre* (A. P. Čehov), *Višnjik* (A. P. Čehov), *Škola za žene* (Molière), *Staklena menažerija* (T. Williams), *Medeja* (Euripid), *Trojica u Trnju* (P. Pavličić), *Mila Gojsalića* (J. Gotovac), *Ljubavni napitak* (G. Donizetti).

VESNA KOLAREC

oblikovateljica rasvjete

Rođena sam 1985. godine u Zagrebu, gdje sam završila Školu primijenjene umjetnosti i dizajna, smjer fotografija. Školovanje nastavljam na Visokoj školi za fotografiju i vizualne umjetnosti u Padovi (Istituto superiore di fotografia e arti visive), a nakon završetka upisujem preddiplomski studij filmskog i televizijskog snimanja na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu.

Magistrirala sam 2014. godine studij *Snimanje*, smjer oblikovanja svjetla.

Kao profesionalna oblikovateljica svjetla radila sam na više od sto dramskih te sedamnaest opernih predstava u Hrvatskoj i inozemstvu. Surađivala sam sa gotovo svim kazališnim kućama u Hrvatskoj te bila angažirana na svim nacionalnim kazališnim festivalima.

Od ak. god. 2020./2021. do 2022./2023. na Akademiji dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu radila sam kao umjetnička asistentica.

Članica sam Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske i Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika.

Zahvaljujemo

Grad
Osijek

Osječko - baranjska
županija

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

Ministarstvo
kulture i medija

Sponzor sezone

Partneri

SAPONIA

Zahvaljujemo na potpori

osječka

Glas Slavonije

TELEGRAM

Bijelić Co

Nakladnik HNK U OSIJEKU + Intendant Vladimir Ham + Ravnatelj Opere Ladislav Vrgoč +
Urednica kazališnih izdanja Ivana Šojat + Suradnik Ante Kolobarić + Fotografije Kristijan
Cimer + Dizajn i priprema FOTO ART, OSIJEK + Tisak GRAFIKA D.O.O., OSIJEK + Naklada:
150 primjeraka + Redakcija zaključena: 10. listopada 2025.